

Debat

Seges: Bedre ressourceudnyttelse i landbruget er en fælles mulighed

Det er oplagt at bruge ressourcekrisen som anledning til at skabe mere cirkulær økonomi i landbruget, så flere ressourcer genanvendes. Men desværre møder landmændene ofte forhindringer, som stikker en kæp i hjulet for indsatsen, skriver Karen Jørgensen.

Danske landmænd er historisk dygtige til at få meget ud af de materialer og ressourcer, de har og producerer. De er kort og godt ret veltrænede i det, man kalder cirkulær økonomi, skriver Karen Jørgensen.

Foto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix

Karen Jørgensen

Seniorkonsulent, Seges Innovation

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

De seneste måneder har vist, at der mere end nogensinde skal passes på ressourcerne. Det gælder også i landbruget, hvor priserne som bekendt er steget på alt fra råvarer til energi.

Derfor er det centralt, at landmændene, i lighed med alle andre brancher, fortsat optimerer deres anvendelse af energikrævende materialer og ressourcer.

En god nyhed er, at danske landmænd er historisk dygtige til at få meget ud af de materialer og ressourcer, de har og producerer. De er kort og godt ret veltrænede i det, man kalder cirkulær økonomi.

Landmændene gøder for eksempel med gylle fra stalden eller med asken fra afbrænding af den halm, de selv har leveret til fjernvarmen. De leaser ofte deres mejetærsker og traktor efter behov i stedet for at købe den. De vedligeholder og reparerer den gamle traktor, så den holder endnu længere. De leverer biomasse til biogas og får gødning med nødvendige næringsstoffer retur. Og de recirkulerer varme fra køleanlægget i stalden.

Potentialet er dog større. Desværre møder landmændene ofte forhindringer, som stikker en kæp i hjulet for motivationen.

Styrk kommunikationen

Et eksempel er, at genbrugsstationerne i landets 98 kommuner har forskellige praksis for modtagelse af affald fra landbrugsbedrifter.

Nogle genbrugsstationer tager eksempelvis mod traktordæk – og andre ikke. Nogle genbrugsstationer tager mod ensilageplast – og andre ikke. Og så fremdeles. De forskellige regler betyder, at nogle landmænd kan have svært ved at finde ud af, hvad de kan indlevere til genbrug og hvor.

“

Fordelen ved et øget samarbejde på tværs af værdikæder er naturligvis, at det kan gavne både miljø og økonomi, når der skal bruges færre ressourcer

Karen Jørgensen, seniorkonsulent, Seges Innovation

Et andet eksempel er nedrivningsaffald fra staldbygninger, som der kan forventes en del af i fremtiden i takt med den fortsatte udvikling af danske landbrugsbedrifter.

Affaldet dækker over alt fra mursten til træ og jern, som ofte kan anvendes af andre landmænd eller byggefirmaer i nye byggerier. Her er der en barriere i form af kravene til byggesikkerhed, som selvsagt er vigtige – men som også kan være svære at sætte sig ind i for landmanden.

For at sikre en optimal genanvendelse af eget eller andres nedrivningsaffald er det samtidig centralt med en effektiv kommunikation mellem landmænd,

nedrivningsfirmaer, byggefirmaer og arkitekter, så alle parter har øje for værdien ved at udnytte ressourcerne bedst muligt.

Her er der et potentiale for at styrke kommunikationen, så alle parter i endnu højere grad ser og griber deres muligheder og roller i genanvendelsesprocessen.

Samarbejde på tværs af værdikæder

Udfordringer som disse kan landmændene ikke løse alene, fordi de involverer andre virksomheder i de værdikæder, som landbruget indgår i.

Derfor er der behov for, at flere aktører taler og arbejder sammen om de muligheder, der kan være i en bedre udnyttelse af materialer og ressourcer på tværs af værdikæderne. Og det gælder vel at mærke både leverandører, samarbejdspartnere og det offentlige.

Samtidig giver det sig selv, at landmændene også har en opgave i at efterspørge løsninger, som understøtter en højere grad af cirkulær økonomi og overveje, hvordan kommende investeringer kan fremtidssikres, så investeringerne kan have en lang tidshorisont.

Den umiddelbare fordel ved et øget samarbejde på tværs af værdikæder er naturligvis, at det kan gavne både miljø og økonomi, når der skal bruges færre ressourcer. Og det kan faktisk også være en økonomisk fordel for landmændene, fordi de kan få en bedre udnyttelse af deres kapacitet.

Endelig vil samarbejdet måske kunne bane vejen for nye forretningsmodeller, som ikke var mulige før, fordi man udelukkende arbejdede i lineært økonomiske værdikæder.

Uroen i verden omkring os i denne tid er både dramatisk og tragisk. Så lad os i det mindste bruge den som en anledning til at øge hastigheden i omstillingen fra lineær til mere cirkulær økonomi i og omkring landbruget – og resten af samfundet.